

Joanna Kacperska

Rola społeczna starosty na przykładzie powiatu plockiego

The social role of the staroste

Streszczenie: Rola społeczna to zbiór społecznych oczekiwań wobec jednostki i przysługujących jej uprawnień, związanych z pozycją zajmowaną przez nią w grupie lub w społeczeństwie. Pojęcie roli społecznej związane jest z pojęciem pozycji społecznej. Ciekawym przykładem jest pozycja społeczna i tym samym rola społeczna starosty, gdyż pełni on funkcję przewodniczącego zarządu powiatu, stanowiącego organ wykonawczy tej jednostki. Dlatego też w swoim artykule przedstawiłam rolę społeczną starosty na przykładzie powiatu plockiego.

Słowa kluczowe: rola społeczna, pozycja społeczna, starosta, powiat plocki, samorząd terytorialny.

Summary: A social role is a collection of social expectations from an individual and corresponding entitlements related to the position held within a group or society. The concept of social role involves the concept of social position. The social position and thus also the social role of the staroste is an interesting example, since it includes the function of chairman of district management, constituting the executive body of this unit. Therefore in my article I have presented the social role of the staroste with the use of an example of the Plock district.

Keywords: social role, social position, staroste, Plock district, local government.

Wprowadzenie

Rola społeczna to zbiór społecznych oczekiwań wobec jednostki i przysługujących jej uprawnień, związanych z pozycją zajmowaną przez nią w grupie lub w społeczeństwie. Pojęcie roli społecznej związane jest z pojęciem pozycji społecznej i osobowości. Ciekawym przykładem jest pozycja społeczna i tym samym rola społeczna starosty, gdyż pełni on funkcję przewodniczącego zarządu powiatu, stanowiącego organ wykonawczy tej jednostki. Dlatego też w swoim artykule chciałabym przedstawić rolę społeczną starosty na przykładzie powiatu płockiego.

Funkcje i zadania starosty powiatu jako elementy roli społecznej

Pojęcie roli społecznej związane jest z pojęciem pozycji społecznej (statusem). Pozycja społeczna to sposób usytuowania człowieka w zbiorowości. W społeczeństwie nowoczesnym każdy człowiek należy do zbiorowości, a w każdej z nich zajmuje jakąś pozycję. Przykładem takim jest pozycja, status starosty w powiecie.

Są dwa rodzaje pozycji: przypisane i osiągnane. „Pozycje przypisane to takie, na których zajmowanie człowiek nie ma żadnego wpływu, które są mu wyznaczone bez udziału jego woli wraz z urodzeniem i od których w zasadzie nie ma ucieczki. Zaś pozycje osiągnane to takie, które sam zdobywa, a także takie, które wprowadzić mogą być mu narzucane, ale na których zajęcie ma jakiś wpływ”¹. Taką pozycją osiąganą jest właśnie pozycja starosty.

Rada powiatu wybiera starostę bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym, a później, dopiero po jego ukonstytuowaniu się, na jego wniosek rada wybiera wicestarostę i pozostałych członków zarządu².

Przepisy ustawy o samorządzie powiatowym³ nie zaliczają bezpośrednio starosty do kręgu organów powiatu, choć wykonuje on wiele funkcji właściwych dla organów administracji publicznej. Dodatkowo należy zauważyć, że ustawodawca nie jest w tym zakresie

¹ B. Szacka, *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa, 2008, s. 149.

² E. Stefanowska, *Rada może odwołać starostę*, „Gazeta Samorządowa” 1999, nr 4, s. 11.

³ Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.

konsekwentny, ponieważ w art. 89 tej ustawy, w związku z art. 38, stwierdza, iż „przepisów tego rozdziału Nadzór nad samorządem powiatowym nie stosuje się do decyzji indywidualnych w sprawach z zakresu administracji publicznej, wydawanych przez „organy” powiatów oraz związki powiatów”. Uprawnienie do wydawania tego rodzaju decyzji posiada właśnie starosta. Przepisy ustawy jednocześnie nie negują funkcji starosty jako organu powiatu. Poza tym w ramach podziału organów administracji publicznej na organy kolegialne i monokratyczne wielu autorów zalicza starostę powiatu do kategorii organów monokratycznych⁴.

B. Szacka zauważa, iż rolę społeczną określa się w odniesieniu do pozycji w dwojaki sposób: „powiada się, po pierwsze, że rola społeczna to zespół praw i obowiązków związanych z daną pozycją. Po drugie, że jest to schemat zachowania związanego z pozycją, scenariusz pozycji, jej element dynamiczny, zachowaniowy”⁵.

Zatem rola jest wyznacznikiem sposobu zachowania się osoby zajmującej określoną pozycję. Jest także elementem dynamicznym pozycji, przez co są to pojęcia często utożsamiane.

Należy nadmienić, iż ważny jest tutaj aspekt oczekiwań wobec osoby zajmującej określoną pozycję społeczną. Rola społeczna to zachowania, które wynikają z oczekiwań formułowanych pod adresem jej jednostki. Według definicji R.K. Mertona „rola społeczna jest odtworzeniem pewnych oczekiwań jej przypisanych”⁶.

W konstrukcji roli B. Szacka wyróżnia „trzy elementy: zachowania nakazane, zachowania zakazane i margines swobody”⁷. Jeśli przyjrzymy się zadaniom, jakie wykonuje starosta, to odnaleźć można w nich właśnie zachowania nakazane, zakazane, a także margines swobody.

Zgodnie z art. 34 ustawy o samorządzie powiatowym⁸ starosta organizuje pracę zarządu powiatu i starostwa powiatowego, kieruje

⁴ C. Martysz, *Pozycja prawna monokratyczne organów samorządu terytorialnego*, w: *Problemy prawne w działalności samorządu terytorialnego*, red. S. Dolata, Opole, 2002, s. 117.

⁵ Tamże.

⁶ R.K. Merton, *Teoria socjologiczna i struktura społeczna*, Warszawa, 2002, s. 413.

⁷ Szacka B., dz. cyt. s. 149.

⁸ Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.

bieżącymi sprawami powiatu oraz reprezentuje powiat na zewnątrz. Zwołuje także posiedzenia zarządu, przygotowuje propozycje porządku obrad i projekty rozstrzygnięć, zapewnia obsługę posiedzeń zarządu, czyli są to zachowania nakazane.

Starosta pełni funkcję organu administracji publicznej pierwszej instancji. Wydaje decyzje administracyjne w sprawach indywidualnych z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu. Jednak starosta może upoważnić wicestarostę lub poszczególnych członków zarządu powiatu, pracowników starostwa, powiatowych służb, inspekcji i straży oraz kierowników jednostek organizacyjnych powiatu do wydawania w jego imieniu decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu⁹. W tym miejscu nadmienić należy, iż słusznie twierdzi E. Nowacka, że udzielone przez starostę powiatu upoważnienie do wydawania decyzji w sprawach indywidualnych stanowi dekoncentrację jego uprawnień i nie można przypisywać podmiotom upoważnionym odrębnych kompetencji do wydawania danej kategorii decyzji¹⁰. Dla skuteczności dokonanego upoważnienia wymagane jest zachowanie formy pisemnej. Upoważnienie powinno wskazywać co najmniej przedmiotowy zakres przekazywanych uprawnień, osobę upoważnioną do ich wykonywania oraz ramy czasowe upoważnienia. Zatem odnajdujemy tutaj drugi element roli społecznej, jakim jest margines swobody.

W każdym czasie starosta może cofnąć udzielone upoważnienie do wydawania w jego imieniu decyzji albo ograniczyć jego zakres. Decyzje administracyjne są wydawane w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i podlegają kontroli instancyjnej zgodnie z regułami przyjętymi w KPA¹¹. Organem właściwym do rozpatrywania odwołań od decyzji administracyjnych wydanych w pierwszej instancji przez starostę jest samorządowe kolegium odwoławcze, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej¹².

⁹ T. Sierzputowski., P. Sitniewski, *Upoważnieni do wykonywania decyzji*, „Wspólnota” 2004, nr 5, s. 44.

¹⁰ E. Nowacka, *Samorząd terytorialny w ustroju państwowym*, Warszawa, 2003, s. 107.

¹¹ L. Klat-Wertelecka, *Reforma samorządu terytorialnego a Kodeks postępowania administracyjnego*, „Samorząd Terytorialny” 2000, nr 1-2, s. 140.

¹² R. Sawuła, *Model postępowania przed organami wyższego stopnia w samorządowym toku instancji w warunkach reformy ustroju administracji publicznej*, w: *Prawne*

Artykuł 34 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym¹³ stanowi, że w sprawach niecierpiących zwłoki, związanych z zagrożeniem interesu publicznego, bezpośrednim zagrożeniem zdrowia i życia oraz mogących spowodować znaczne straty materialne starosta podejmuje niezbędne czynności należące do właściwości zarządu powiatu. Nie dotyczy to wydawania przepisów porządkowych, które może wydawać rada powiatu, a w wyjątkowych sytuacjach, tj. w przypadkach niecierpiących zwłoki, zarząd powiatu. Czynności podjęte przez starostę należące do właściwości zarządu powiatu dla swojej ważności wymagają przedstawienia ich do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu zarządu powiatu. Rozstrzygnięcia nieprzedstawione do zatwierdzenia przez zarząd tracą moc z końcem dnia najbliższego posiedzenia zarządu. Natomiast rozstrzygnięcia niezatwierdzone tracą moc z dniem odmowy zatwierdzenia. O ile na skutek czynności podjętej przez starostę powstały już uprawnienia na rzecz osób trzecich, utrata mocy prawnej czynności będzie uzależniona z reguły od przeprowadzenia wymaganego przez prawo postępowania weryfikacyjnego.

Zgodnie z artykułem 35 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym¹⁴ starosta jest kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa i kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu, jak również powiatowych służb, inspekcji i straży. Zwierzchnictwo starosty wiąże się przede wszystkim z odpowiedzialnością za stan spraw publicznych na obszarze powiatu, w szczególności porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego na danym terenie. Konstrukcja zwierzchnictwa służy więc tutaj wykonywaniu klasycznych funkcji policyjnych¹⁵.

Starosta za stan porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego na terenie powiatu odpowiada przed radą powiatu i miejscową społecznością. Odpowiedzialność ta ma przede wszystkim charakter

i społeczne aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego, red. J. Szreniawski, Przemysł, 2001, s. 64.

¹³ Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.

¹⁴ Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.

¹⁵ H. Izdebski, M. Kulesza, *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa, 1999, s. 199.

polityczno-prawny, co oznacza, że od prawidłowego wykonywania nałożonych zadań zależy akceptacja starosty przez radę powiatu. H. Izdebski i M. Kulesza w swojej pracy zdefiniowali konstrukcję zwierzchnictwa starosty względem zespolonych pod jego zwierzchnictwem służb, inspekcji i straży: „Konstrukcja zwierzchnictwa występuje więc wtedy, gdy określona władza administracyjna (starosta) ma uprawnienia kierownicze wobec innych wyspecjalizowanych organów administracji publicznej. Łączy się to z założeniem, że taka władza administracyjna odpowiada za stan spraw publicznych, na który składają się rezultaty działania, na danym terenie, również innych organów administracji publicznej, mających własne, przypisane im ustawami zadania i kompetencje”¹⁶.

Na poziomie powiatu istnieje przede wszystkim zwierzchnictwo osobowe. Wyraża się to w uzyskaniu przez starostę wpływu na obsadzanie stanowisk powiatowych komendantów i inspektorów. Jednakże w strukturze powiatu nie występuje zespolenie kompetencyjne w znaczeniu istniejącym w administracji wojewódzkiej. Kierownicy służb, inspekcji i straży działają bowiem zawsze we własnym imieniu i brak jest prawnych możliwości do przejęcia ich kompetencji przez starostę¹⁷. Za pewien rodzaj zespolenia można natomiast uznać czynności, które wynikają ze zwierzchnictwa starosty wobec powiatowych służb, inspekcji i straży. Przepis artykułu 35 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym¹⁸ stwierdza, że starosta, sprawując zwierzchnictwo w stosunku do powiatowych służb, inspekcji i straży: powołuje i odwołuje kierowników tych jednostek w uzgodnieniu z wojewodą, zatwierdza programy ich działania, uzgadnia wspólne działanie tych jednostek na obszarze powiatu, w sytuacjach szczególnych kieruje wspólnymi działaniami tych jednostek, zleca w uzasadnionych przypadkach przeprowadzenie kontroli. Należy dodać, iż niektóre uprawnienia wynikają z ustaw odnoszących się do poszczególnych jednostek i są związane z prawem wydawania poleceń ich kierownikom.

¹⁶ Tamże, s. 201.

¹⁷ B. Dolnicki, *Pozycja prawna przewodniczącego jednostki samorządu terytorialnego*, w: *Nauka administracji wobec wyzwań współczesnych państw prawa*, red. J. Łukasiewicz, Rzeszów – Cisna, s. 171.

¹⁸ Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.

Szczególny status starosty, któremu ustawy przyznają bezpośrednio dość szeroki zakres kompetencji, zwłaszcza w zakresie zadań administracji rządowej, powoduje, że rada powiatu ma słabszą pozycję w relacjach ze starostą. To starosta wykonuje większość zadań z zakresu administracji rządowej, które przeważają w powiecie, poza tym reprezentuje Skarb Państwa oraz administrację zespoloną w powiecie, składającą się z powiatowych służb, inspekcji i straży. Można przychylić się do stwierdzenia M. Stahl, iż charakter i liczba przyznanych staroście kompetencji sprawia, że jego stosunki z organami administracji rządowej są szersze niż np. z radą powiatu, biorąc pod uwagę wykonywanie zadań związanych z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty¹⁹.

W ostatnim okresie pojawiają się koncepcje zmian w ustawodawstwie samorządowym mające na celu wzmocnienie pozycji starosty powiatu wobec społeczności powiatowych poprzez stworzenie instrumentu polegającego na bezpośrednim wyborze starosty powiatowego przez mieszkańców powiatu. Uważa się, że do takiej zmiany powinno się także dostosować wybory rad powiatowych, zmieniając system proporcjonalny na większościowy. Aby zmniejszyć tym samym ryzyko napięć i konfliktów w stosunkach starosty z radą powiatu, należy wprowadzić mechanizm wyborczy polegający na tym, że w każdym okręgu wyborczym, na liście komitetu wyborczego zgłaszającego kandydata na starostę, zgłaszany jest również kandydat na radnego powiatu. Warunkiem zaś zgłoszenia kandydata na radnego powinno być posiadanie i zarejestrowanie listy wyborczej kandydatów na radnych w większości okręgów wyborczych. Zapewni to przewagę klubu radnych, którzy są nastawieni na konstruktywną współpracę ze starostą²⁰.

Rola społeczna a osobowość na przykładzie starosty plockiego

Przyjmując nowe role, człowiek dopasowuje je nie tylko do swoich wcześniejszych ról, ale również, a może nawet przede wszystkim do siebie samego, czyli do swoich zamiłowań i zdolności, a więc do swojej

¹⁹ M. Stahl, *Status powiatu – zagadnienia wybrane*, w: *Prawo samorządowe i administracyjne*, red. S. Dolata, Opole, 2000, s. 273.

²⁰ D. Kijowski, *Bariery prawne efektywnego i skutecznego funkcjonowania lokalnej i regionalnej administracji publicznej oraz propozycje ich likwidacji lub ograniczenia*, „Samorząd terytorialny” 2005, nr 1-2, s. 33.

osobowości. Należy dodać, iż wpływ osobowości na rolę jest łatwo dostrzegalny i oczywisty. Osobowość człowieka ma także wpływ na sposób odgrywania roli. Rola starosty wygląda inaczej w wykonaniu człowieka nieśmiałego, a inaczej pewnego siebie. Rolę starosty wybierze osoba, która zna się na polityce, a przede wszystkim ją lubi. Zarówno Michał Boszko, jak i Piotr Zgorzelski są to osoby mocno związane z Płockiem, które zawsze działały na jego dobre imię.

1 grudnia 2014 r. na pierwszej sesji Rady Powiatu Płockiego Starostą Płockim i Przewodniczącym Zarządu wybrany został Mariusz Bieniek, były Burmistrz Gminy i Miasta Wyszogród.

Skończył on Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną we Włocławku. W 2003 roku rozpoczął staż zawodowy w Urzędzie Gminy w Bodzanowie, gdzie został jako referent. W 2005 roku powierzono mu kierowanie Działem Rozwoju i Rolnictwa. Dwa lata później burmistrz Wyszogrodu Henryk Klusiewicz zaproponował Mariuszowi Bieńkowi funkcję zastępcy. Podejmując pewne ryzyko, zdecydował się na zmianę pracy i miejsca zamieszkania. Ryzyko opłaciło się – w 2010 roku zastąpił swojego szefa. W wyborach samorządowych w 2014 roku ponownie został wybrany burmistrzem Wyszogrodu, w pierwszej turze pokonując Jacka Janczaka²¹, gdzie zdobył prawie 72% wyborców.

Jak mówił w jednym z wywiadów, dość wcześnie podejmował się różnych prac, aby zarobić na swoje potrzeby, później na studia i życie. „Prace wakacyjne rozpoczynałem już wieku 16 lat na budowach. Po ukończeniu szkoły średniej układałem chodniki, kopałem groby, pracowałem przy produkcji folii i jako instalator anten satelitarnych. Wszystko po to, by móc opłacić studia. Ten czas wspominam jako wielką lekcję życia i szacunku dla każdego rodzaju pracy i ludzi, którzy ją wykonują” – mówił w wywiadzie w 2010 r.²²

Poprzednim starostą był Michał Ludwik Boszko i był on starostą od 1999 roku, z przerwą od 2010 roku do 2011, gdyż wtedy był senatorem VII kadencji i w owym czasie funkcję Starosty Płockiego pełnił Piotr Zgorzelski.

²¹ <http://petronews.pl/nowy-starosta-plocki-wybrany> [dostęp: 05.05.2016].

²² <http://www.tp.com.pl/hot-news/mariusz-bieniek-nowym-plockim-starosta.html>. [dostęp: 05.05.2016].

Michał Boszko w 1968 roku wstąpił do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. W III RP zaangażowany w działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego, początkowo zasiadał w Naczelnym Komitecie Wykonawczym²³, później został między innymi prezesem struktur gminnych i członkiem zarządu struktur powiatowych tej partii. W latach 1994-1998 był ostatnim przewodniczącym sejmiku samorządowego województwa płockiego. W 1998 roku został radnym sejmiku mazowieckiego, z której to funkcji zrezygnował wkrótce w związku z powołaniem na urząd starosty płockiego I kadencji. W 2002 roku i 2006 roku był wybierany do Rady Powiatu Płockiego. W obu tych wyborach utrzymywał stanowisko starosty. W 2001 roku i 2005 roku bez powodzenia kandydował do Sejmu, jednak w 2010 roku po śmierci Janiny Fetlińskiej w katastrofie lotniczej w Smoleńsku PSL zgłosiło go jako kandydata tej partii w wyborach uzupełniających do Senatu w okręgu płockim, rozpisanych na dzień 20 czerwca. W wyborach zdobył 132 427 głosów i tym samym uzyskał mandat senatora, zaś ślubowanie złożył 2 lipca 2010 roku. W związku z wyborem na senatora zrezygnował z funkcji Starosty Płockiego, wtedy Starostą Płockim został Piotr Zgorzelski. W wyborach parlamentarnych Michał Boszko w 2011 roku bez powodzenia ubiegał się o reelekcję w okręgu nr 38 z ramienia PSL. 26 października 2011 roku został ponownie wybrany na Starostę Płockiego²⁴, gdyż ówczesny Starosta Płocki, Piotr Zgorzelski otrzymał mandat poselski. Oczywiście wtedy wymieniano różnych kandydatów. Nowym starostą mógł zostać przewodniczący Rady Powiatu Adam Sierocki, wicestarosta płocki Jan Ciastek, a nawet na giełdzie nazwisk pojawił się dyrektor Szpitala Wojewódzkiego i były płocki radny Stanisław Kwiatkowski²⁵. Ale najbardziej prawdopodobne było i tak też się stało, że starostwo objął we władanie były starosta, czyli właśnie Michał Boszko.

Należy nadmienić, iż Michał Boszko to doświadczony samorządowiec, który w wyborach po raz drugi został wybrany na starostę, gdyż doskonale radził sobie w tej roli społecznej.

²³ P. Kwaśniewski, P. Smoleńsk, *Płocki folwark polski*, „Gazeta Wyborcza” 1995, nr 30, Gazeta Świąteczna 4 lutego 1995.

²⁴ Rada Powiatu Płockiego wybrała Starostę, www.powiat-plock.pl [dostęp: 05.05.2016].

²⁵ H. Woźniak, *Boszko za Zgorzelskiego, Jaroszewski za Gapińską?*, „Gazeta Płock”, 14 X 2011.

Jak już wcześniej zostało wspomniane, przez pewien czas Starostą Płockim był Piotr Zgorzelski, który z wykształcenia jest historykiem.

Jego przywiązanie do powiatu zaowocowało zaangażowaniem się w pracę samorządową. Od 1998 roku pełnił funkcję zastępcy Wójta Gminy Bielsk, zaś od 2002 roku nieprzerwanie zasiadał w Radzie Powiatu Płockiego. Od 2003 roku do czasu wyboru na stanowisko Starosty Płockiego reprezentował w Płocku Marszałka Adama Struzika, będąc szefem Delegatury Urzędu Marszałkowskiego²⁶.

W październiku 2011 roku pożegnał Starostwo Płockie, rozpoczynając pracę w Sejmie RP, wypełniając mandat poselski decyzją płocczan i mieszkańców powiatu płockiego. W Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej był:

- Przewodniczącym Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej,
- Członkiem Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka,
- Zastępcą przewodniczącego Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- Wiceprzewodniczącym Parlamentarnego Zespołu ds. Warszawy i Mazowsza,
- Zastępcą przewodniczącego Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej osób pochodzenia polskiego deportowanych i zesłanych przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- Członkiem Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec byłych posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej skazanych w procesie brzeskim za działalność na rzecz demokratycznego Państwa Polskiego,
- Członkiem Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia pilnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji oświatowej oraz ustawy o systemie oświaty,

²⁶ PSL rozwiązuje problemy samorządowców, www.pslplock.pl [dostęp: 05.05.2016].

- Członkiem Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw: o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych oraz o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych, samorządzie gminnym, samorządzie powiatowym i samorządzie województwa,
- Członkiem Poselskiego Zespołu Strażaków,
- Wiceprzewodniczącym Polsko-Armeńskiej Grupy Parlamentarnej,
- Członkiem Polsko-Marokańskiej Grupy Parlamentarnej²⁷.

Piotr Zgorzelski jest związany od lat z Płockiem, a jego aktywna działalność w strukturach samorządu lokalnego, sprawiła, iż bardzo dobrze zna środowisko lokalne, jego problemy i potrzeby. Od kilku lat wspiera edukacyjny program Samorządu Województwa Mazowieckiego „Bezpieczna droga do szkoły”. W ramach programu inicjuje konkursy dot. bezpieczeństwa poruszania się na drodze. Należy również dodać, iż uczestniczył w działaniach podejmowanych przez beneficjentów w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Rozwoju Mazowsza, zwłaszcza komponentu B – Mazowieckiego Instrument Wsparcia Modernizacji Placówek Oświatowych i komponentu D – Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Rozwoju Infrastruktury Sportowej. Był on jednym z koordynatorów konferencji „Kształtowanie postaw przedsiębiorczych w szkole” połączonej z Wojewódzką Galą nadania Certyfikatów Jakości „Szkoła Przedsiębiorczości” w roku 2008, wspólnie z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Jako radny powiatowy wspierał publikacje poetów ziemi płockiej (m.in. Iwony Barcikowskiej). Dbał o nienaganny wizerunek powiatu, promował środowisko lokalne, a zwłaszcza sprawy dotyczące oświaty, kultury i kultywowania tradycji narodowych. Uczestniczył w pracach związanych z przygotowywaniem kolejnych edycji Powiatowego Konkursu Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym i Historii Mazowsza oraz publikował w biuletynie samorządowym „Powiat Płocki”.

Jego umiejętności zarządzania zespołem pozwoliły mu na kreatywne i efektywne sprawowanie roli społecznej starosty.

²⁷ www.piotrzgorzelski.pl [dostęp: 05.05.2016].

Podsumowanie

Pojęcie roli społecznej związane jest z pojęciem pozycji społecznej i osobowości. „Terminem osobowość określa się zorganizowaną strukturę cech indywidualnych i sposobów zachowania, które decydują o sposobach przystosowania się jednostki do środowiska”²⁸.

Podstawowe znaczenie w procesie kształtowania osobowości mają doświadczenia nabyte w dzieciństwie. Osobowość nie jest człowiekowi dana, lecz kształtuje się z czasem. W swoim artykule przedstawiłam trzy osoby: Mariusza Bieńka, Michała Boszko i Piotra Zgorzelskiego, które zajmowały bądź obecnie zajmują funkcje starosty w powiecie płockim i tym samym, pokazują jak ważna jest osobowość w pełnieniu roli społecznej starosty. Kolejnym ważnym pojęciem, jakie łączy się z kwestią osobowości jest pojęcie roli społecznej powiązane z pojęciem pozycji społecznej. Pozycja społeczna to sposób umiejscowienia człowieka w społeczeństwie. Każdy z nas jest członkiem wielu zbiorowości i w każdej z nich zajmuje jakąś pozycję. W rodzinie, w szkole, na uniwersytecie czy też w powiecie. Każdy człowiek w całym swoim życiu zajmuje wiele pozycji. Kulturowy ideał osobowości, ideał wychowawczy służący jako wzór do naśladowania, jest narzucany przez społeczeństwo w toku socjalizacji, a zwłaszcza w toku wychowania. Role społeczne, które są spełniane przez człowieka w grupie społecznej i które polegają na wykonywaniu pewnych układów czynności w sposób formalny lub nieformalnie ustalony przez te grupy, jest to stały i wewnętrznie spójny system będących reakcjami na zachowania innych osób. Z każdą pełnioną przez nas rolą społeczną wiążą się prawa i obowiązki.

Przyjmując na siebie nowe role, człowiek dopasowuje je zarówno do swoich wcześniejszych ról, ale także do samego siebie, czyli do swojej osobowości. Role społeczne wybieramy w znacznej mierze w oparciu o zainteresowania oraz pewne wrodzone predyspozycje, czego najlepszym przykładem są osoby, które w swoim artykule przedstawiłam. Jak wskazuje B. Szacka, rolę chirurga wybiera ten, u kogo myśl o wzięciu skalpela do ręki i cięcia ludzkiego ciała nie budzi odrazy, a widok krwi nie pozbawia przytomności. Rolę muzyka ten, kto ma słuch, odpowiednie przygotowanie i chęć występowania na scenie²⁹.

²⁸ B. Szacka, dz. cyt. s. 149.

²⁹ Tamże, s. 151.

Zaś rolę starosty wybierze osoba znająca się na potrzebach powiatu i osoba pewna siebie. Osobowość człowieka ma także wpływ na sposób odgrywania roli. Rola starosty inaczej wygląda w wykonaniu człowieka nieśmiałego, a inaczej – pewnego siebie. Wpływ osobowości na role jest łatwo dostrzegalny i oczywisty. Osoby pewne siebie, odważne, pozytywnie nastawione do życia i innych członków społeczeństwa są lepiej przygotowane do pełnienia ważnej roli, jak np. roli starosty i znacznie lepiej sobie poradzą z jej wykonaniem, gdyż osoby nieśmiałe, unikają przejmowania odpowiedzialności. Osoby takie nie nadają się do pełnienia kierowniczych funkcji, gdyż nie są w stanie zapewnić podejmowanym przez siebie decyzjom posłuchu podwładnych. Takie jednostki częściej niż inne cechuje także postawa konformistyczna, czyli osoby takie wolą przerzucić odpowiedzialność na kogoś innego.

Odgrywane role, wpływając na osobowość człowieka i zmieniając ją, powodują zmiany w postrzeganiu samego siebie. Bywa, że odgrywanie pewnych ról pozwala człowiekowi lepiej poznać własne słabości, pragnienia oraz silne strony. Im silniej człowiek utożsamia się z odgrywaną rolą tym większy wywiera ona na niego wpływ. Role społeczne odzwierciedlają pozycje danej jednostki w społeczeństwie, są demonstracją znaczenia i siły tej jednostki oraz pozwala sklasyfikować także i innych ludzi.

Podsumowując, można z całą stanowczością stwierdzić, że pojęcia osobowości oraz roli społecznej są ze sobą powiązane. W zależności od posiadanego przez jednostkę typu osobowości i związanych z tym cech charakteru powiązany jest też poniekąd rodzaj ról społecznych, jakie ta jednostka pełni. Przykład roli społecznej starosty to przykład jednostki, która obdarzona jest charyzmą i silną osobowością, która jest w stanie „porwać tłum” i jest predestynowana do przewodzenia innym słabszym jednostkom. Jednak należy pamiętać, iż osobowość nie jest nam dana „od razu”, lecz kształtuje się powoli wraz z dorastaniem i zdobywaniem doświadczeń życiowych, czego najlepszym przykładem są: Mariusz Bieniek, Michał Boszko oraz Piotr Zgorzelski.

Bibliografia

- Aronson E., *Człowiek istota społeczna*, Warszawa, 2009.
- Dolnicki B., *Pozycja prawna przewodniczącego jednostki samorządu terytorialnego*, w: *Nauka administracji wobec wyzwań współczesnych państw prawa*, red. J. Łukaszewicz, Rzeszów – Cisna.

- Goodman N., *Wstęp do socjologii*, Poznań, 2009.
- Izdebski H., Kulesza M., *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa, 1999.
- Kijowski D., *Bariery prawne efektywnego i skutecznego funkcjonowania lokalnej i regionalnej administracji publicznej oraz propozycje ich likwidacji lub ograniczenia*, „Samorząd terytorialny” 2005, nr 1-2.
- Klat-Wertelecka L., *Reforma samorządu terytorialnego a Kodeks postępowania administracyjnego*, „Samorząd Terytorialny” 2000, nr 1-2.
- Kwaśniewsk P., Smoleńsk P., Płocki folwark polski, „Gazeta Wyborcza” 1995, nr 30, Gazeta Świąteczna 4 luty 1995.
- Martysz C., *Pozycja prawna monokratyczne organów samorządu terytorialnego*, w: *Problemy prawne w działalności samorządu terytorialnego*, red. S. Dolata, Opole, 2002.
- Merton R.K., *Teoria socjologiczna i struktura społeczna*, Warszawa, 2002.
- Nowacka E., *Samorząd terytorialny w ustroju państwowym*, Warszawa, 2003.
- Sawuła R., *Model postępowania przed organami wyższego stopnia w samorządowym toku instancji w warunkach reformy ustroju administracji publicznej*, w: *Prawne i społeczne aspekty funkcjonowania samorządu terytorialnego*, red. J. Szreniawski, Przemyśl, 2001.
- Sierzputowski T., Sitniewski P., *Upoważnieni do wykonywania decyzji*, „Wspólnota” 2004, nr 5.
- Stahl M., *Status powiatu – zagadnienia wybrane*, w: *Prawo samorządowe i administracyjne*, red. S. Dolata, Opole, 2000.
- Stefanowska E., *Rada może odwołać starostę*, „Gazeta Samorządowa” 1999, nr 4.
- Szacka B., *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa, 2008.
- Woźniak H., *Boszko za Zgorzelskiego, Jaroszewski za Gapińską?*, „Gazeta Płock” 2011, z 14 X.

Akty prawne

- Ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. - Dz. U. z 2015 poz. 1445.